

**O'QUVCHILARDA KREATIV FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISHDA
INNOVATSION METODLAR**

Muxtorova Madinaxon Alijon qizi

*Farg'ona davlat texnika universiteti Yangil Sanoat va to'qimachilik fakulteti
O'zbek tili va tillarni o'rgatish kafedrası Ingliz tili assistent o'qituvchisi*

Annotatsiya. *Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida baholash jarayonlarini innovatsion yondashuvlar asosida takomillashtirish masalalari yoritilgan. Avvalgi an'anaviy baholash tizimlarining kamchiliklari tahlil qilinib, formativ va summativ baholash, elektron portfel, raqamli test platformalari, sun'iy intellekt asosidagi tahlil, o'zaro baholash hamda gamifikatsiya kabi zamonaviy metodlarning afzalliklari ko'rsatib berilgan. Tadqiqotda Alfa, Beta va yangi Gamma avlod vakillarining o'qish uslublari hamda ular uchun mos innovatsion baholash yondashuvlarining zarurligi asoslab berilgan. Ushbu tizimlar o'quvchilarning ijodiy fikrlashi, mustaqil qaror qabul qilish, tanqidiy tafakkur va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qilishi ta'kidlangan.*

Kalit so'zlar: *innovatsion baholash, formativ baholash, raqamli texnologiyalar, Alfa avlod, elektron portfel, gamifikatsiya, sun'iy intellekt.*

Аннотация. *В данной статье рассматриваются вопросы совершенствования процессов оценивания в системе современного образования на основе инновационных подходов. Анализируются недостатки традиционных методов оценки и преимущества таких современных технологий, как формативное и суммативное оценивание, электронное портфолио, цифровые тестовые платформы, анализ с применением искусственного интеллекта, взаимное оценивание и геймификация. Подчеркивается необходимость внедрения инновационных подходов для поколений Альфа, Бета и Гамма, выросших в цифровой среде. Отмечено, что современные методы оценки способствуют развитию у обучающихся творческого мышления, самостоятельности, критического анализа и цифровых компетенций.*

Ключевые слова: *инновационная оценка, формативное оценивание, цифровые технологии, поколение Альфа, электронное портфолио, геймификация, искусственный интеллект.*

Abstract. *This article explores the improvement of assessment processes in modern education through innovative approaches. It analyzes the limitations of traditional evaluation systems and highlights the advantages of modern methods such as formative and summative assessment, electronic portfolios, digital testing platforms, AI-based analysis, peer assessment, and gamification. The study emphasizes the need for innovative evaluation systems tailored to Alpha, Beta, and Gamma generations who have*

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

grown up in a digital environment. It concludes that such approaches enhance students' creativity, independence, critical thinking, and digital competence, contributing to a more effective and student-centered learning process.

Keywords: *innovative assessment, formative evaluation, digital technologies, Generation Alpha, e-portfolio, gamification, artificial intelligence.*

Kirish. Insoniyat tarixida ta'lim har doim jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri bo'lib kelgan. Har bir davr o'zining ijtimoiy, madaniy va texnologik rivojlanish darajasiga qarab o'quv jarayoniga turlicha yondashgan. Avvallari ta'lim tizimida baholashning asosiy shakli o'qituvchining subyektiv fikriga, yozma yoki og'zaki nazoratga asoslangan bo'lib, o'quvchi bilimni faqatgina raqam yoki harf bilan ifodalash orqali aniqlash amaliyoti mavjud edi. Masalan, an'anaviy tizimda o'quvchi darsni yodlab aytib bersa yoki test savollariga to'g'ri javob bersa, u yuqori baho olardi. Biroq bu yondashuv o'quvchining mustaqil fikrlashi, kreativ yondashuvi va amaliy ko'nikmalarini to'liq baholay olmas edi.

Bugungi kunda ta'lim muhiti tubdan o'zgarib bormoqda. Axborot texnologiyalari, internet, sun'iy intellekt va raqamli vositalar o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylangan. [1] Shu sababli an'anaviy baholash tizimlari endi zamonaviy o'quvchilarning ehtiyojlariga to'liq javob bera olmayapti. Ayniqsa, **Alfa, Beta** va hatto endilikda **Gamma avlod** vakillari ya'ni raqamli dunyoda ulg'aygan yoshlar uchun yangicha yondashuvlar talab etiladi. Ular tez fikrlaydi, texnologiyani chuqur o'zlashtiradi, ijodkorlikka moyil va interaktiv o'qish usullarini afzal ko'radi.

Asosiy qism. Zamonaviy ta'lim tizimining eng muhim vazifalaridan biri — o'quvchilarning faqat bilim darajasini emas, balki ularning fikrlash, ijodiy yondashish, muammolarni hal etish, mustaqil qaror qabul qilish va jamoada ishlash qobiliyatini ham aniqlashdir. Shu sababli so'nggi yillarda butun dunyo bo'ylab innovatsion baholash tizimlari keng qo'llanilmoqda. Ular orasida formativ va summativ baholash, elektron portfel tizimi, raqamli test platformalari, sun'iy intellekt asosidagi tahlil, o'zaro baholash va gamifikatsiya usullari alohida o'rin tutadi.

An'anaviy baholash ko'proq yakuniy natijani o'lchashga qaratilgan bo'lsa, zamonaviy ta'limda formativ yondashuv o'quv jarayonining o'zida o'quvchilarning rivojlanishini kuzatishga asoslanadi. Dars jarayonida o'qituvchi mini-testlar, interaktiv mashg'ulotlar, onlayn savol-javoblar orqali o'quvchining darhol fikr-mulohazasini biladi va uni to'g'ri yo'naltiradi. Bunday baholash shakli ayniqsa Alfa va Beta avlod vakillari uchun muhim, chunki ular tezkor javob, raqamli muhit va interaktiv o'rganishni afzal ko'radi.

Summativ baholash esa endi faqat imtihon yoki test natijalari bilan cheklanmaydi. U o'quvchining butun o'quv yili davomida qilgan ishlari, ijodiy loyihalari, mustaqil izlanishlari va taqdimotlari orqali amalga oshiriladi. [2] Shu yo'l bilan o'quvchining o'sish jarayoni, yutuqlari va individual rivojlanish darajasi baholanadi.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

Zamonaviy baholashning muhim yo'nalishlaridan biri elektron portfel tizimidir. [3] E-portfolio o'quvchining barcha natijalari, ijodiy ishlari, sertifikatlari, loyiha taqdimotlari va refleksiylarini o'z ichiga oladi. Bu tizim nafaqat baholash, balki o'quvchining o'zini tahlil qilish, kuchli va zaif tomonlarini aniqlash uchun ham qulay vositadir. O'quvchi bu orqali o'z o'sishini kuzatadi, o'qituvchi esa individual yo'l-yo'riq beradi.

Xulosa. Bugungi kunda ta'lim sohasida sodir bo'layotgan o'zgarishlar zamonaviy texnologiyalar, raqamli vositalar va yangi pedagogik yondashuvlar bilan chambarchas bog'liq. Avvallari o'quvchilarning bilimini faqat raqamlar orqali o'lchash odatiy hol bo'lgan bo'lsa, hozirda bu tizim o'z ahamiyatini yo'qotmoqda. Chunki hozirgi Alfa va Beta avlod vakillari o'zgacha fikrlaydi, ular raqamli dunyoda ulg'aygan, tezkor axborotni qabul qilishga, interaktiv muhitda ishlashga va ijodiy yondashuvga o'rganib qolgan. Xulosa qilib aytganda, ta'limda innovatsion baholash jarayonlari kelajak avlod — zamonaviy, mustaqil fikrlaydigan, raqamli texnologiyalarni puxta o'zlashtirgan yoshlarni tarbiyalashning eng muhim omillaridan biridir. Bu esa, o'z navbatida, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash va mamlakatning intellektual salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "Raqamli ta'lim tizimini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4310-son qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. — Toshkent: Adolat nashriyoti, 2020.
3. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. — Toshkent: TDPU, 2017.